

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**KNUD LYNE RAHBEKS MØDRENE SLÆGT
FAMILIEN RIIS**

AF

FR. TOBIESEN.

Ved at søge efter Oplysninger om MAREN GREGERSDATTER, g. m. JACOB RIIS, som fra 1743–1759 var Inspektør ved Konventhuset¹ i København, fandt jeg i Luxdorps Dagbøger² for 17/2 1764: „Mad. Riis døde om Aftenen“ og da der ikke findes nogen Note om hende, undersøgte jeg, om hun skulde være den, jeg ledte efter.

I Vor Frue Latinske Skoles Liigbog³ anføres i Ugen fra 18. Februar 1764: Helsingørgade: Sr. Riises H.[ustru] Nic. Kircke, 10 Rd.“, og St. Nikolai Kirkes 1. Værges Regenskab over Begravelser udenfor Kirken⁴ finder man: „Afg. Riises Liig begravet den 22. Februarii i Begravelsesstedet No. 18 udi Midtergangen. For Gravens Aabning betalt 5 Rd.“; at det er den samme Person, der omtales begge Steder, er utvivlsomt; men hvem var denne Mad. Riis?

Det ses af Dagbøgerne, at Luxdorph kendte flere Personer af dette Navn. Først og fremmest INGER MARIE RIIS, om hvem KNUD LYNE RAHBEK fortæller⁵, at hun var hans Moders Søster og var i Huset hos LUXDORPHS, dernæst JOHANNE RIIS, hendes Søster, som blev gift med Konsumtionsskriver JACOB RAHBEK; begge var de i Følge BOBÉ⁶ Døtre af Birkedommer paa Christianssæde, PEDER RIIS og ELISABETH SOPHIA EWERTZ.

¹ Konventhuset var Sædet for Københavns Fattigvæsen, fra hvilket Almisser Penge og in natura uddeltes; det laa paa Bikubens nuværende Grund og kaldtes almindeligt „Silkehuset“, fordi der paa Grunden tidligere havde ligget et kongeligt silkevæveri. Trap: Danmark, 4. Udg. Kbhvn. 1906, I, p. 408, og Carl Bruun: København, Kbhvn. 1887, I, p. 556.

² Luxdorps Dagbøger, udg. af Eiler Nystrøm. Kbhvn. 1915–30, I, p. 209.

³ Landsarkivet.

⁴ Stadsarkivet.

⁵ KNUD LYNE RAHBEK: Erindringer af mit Liv. Kbhvn. 1824, I, p. 13.

⁶ L. BOBÉ: Personalhistor. Tidsskr., 10. R. III. 1936.

Af St. Nikolai Kirkes omtalte Protokol over Begravelser ses nu, at der i det Gravsted, hvori Madame Riis blev nedsat, senere blev begravet flere Medlemmer af Konsumtionsskriver Jacob Rahbeks Familie, nemlig d. 15/6 1771 hans Moder MARGRETHE RAHBEK, d. 8/11 1768 hans 2. Hustru MARIA GEERTSEN og fremdeles to af hans Børn, og der bliver nu Spørgsmaal om, hvilken Forbindelse der var mellem den Afdøde og Jacob Rahbek, samt hvor hans 1. Hustru, Johanne Riis, blev begravet.

Om dette sidste har Bibliotekar, Mag. artium Alb. Fabritius givet mig Oplysning. I Kopibog over udstedte Begravelsesbreve i St. Nikolai Kirke 1726–1766¹, pag. 207, er indført et Skøde til Konsumtionsskriver Rahbek paa Begravelsesstedet Nr. 18, dateret 17/11 1761 og med Bemærkning om, at hans Hustru nævnte Dag blev nedsat deri og at samtidig – i Følge den nyere Gravstedsprotokol¹ – deres to Børn, som var begravet i Urtegaarden, blev flyttet ind i det nye Begravelsessted. Intet af disse Børn findes nævnt i Kirkens Daabsprotokol, formentlig fordi de var dødfødte eller døde straks efter Fødslen.

Men naar Jacob Rahbek lod Madame Riis nedsætte i sit nye Gravsted, i hvilket endnu kun hans Hustru og deres to Smaa børn var begravet, kan man med Sikkerhed slutte, at hun var hans Hustrus Moder: Elisabeth Sophia Ewertz.–

K. L. Rahbek mener², at hans Moders Familie var af samme Slægt som den danske Sandemand, Jørgen Riis³, der var Søn af Skibsskriver i Helsingør, PEDER JØRGENSEN RIIS, død 1726 som Byfoged i Nysted; Rahbeks Bedstefader var imidlertid ikke Søn af Byfogden, og han hører ikke til den nordsjællandske Slægt Riis, hvis Stamtavle er meddelt af SUNDBO⁴.

I Erindringerne fortæller K. L. Rahbek meget om sine Slægtninge, men sine Morforældre nævner han ikke; maaske fordi han ikke har ønsket at publicere Ægteparrets Tragedie, som nu skal berettes.

PEDER RIIS' Forældre, hans Fødselsaar og Sted er ubekendte og om de første 30 Aar af hans Liv har jeg ikke fundet Oplysninger. Han var i 1724 ansat ved Tryggevælde Rytterdistrikt⁵ og flyttede 1734 til Køge. Magistraten dér forlangte 1735, at Riis skulde tage Borger-

¹ Stadsarkivet; f. T. evakueret.

² K. L. RAHBEK: I. c., I, p. 6.

³ Om Jørgen Riis se Dansk biogr. Leks. 19, p. 508. Hans Hovedværk: „Den danske Spectator eller Sande- og Granskningsmand“ udkom 1744–45.

⁴ A. SUNDBO: Frederikssund og Købstaden Slangerups Historie. Kbhvn. 1931. I, p. 336.

⁵ H. HJORTH-NIELSEN: Danske Prokuratorer, 1660–1869, p. 396.

skab. Det vilde han ikke, men sendte i Stedet Magistraten en Skrivelse¹, der indeholder vigtige Oplysninger om ham og i hvilken han motiverer, hvorfor han ikke vil tage Borgerskab¹: Han driver ikke nogen borgerlig Næring og har ejheller lært og bruger nogen Haandtering eller Haandværk. „Alleene ieg haver fra Ungdomsaar, fuldelig udi 32 Aar ved Amtsstuer og andre Steder udi adskillige, diverse Forretninger søgt mit Brød ved Pennen og allersidst hos Velædle og Velb. Hr. Krigsraad JENS BRUUN, Regimentsskriver over det Tryggevældske District Ryttergods for Fuldmægtig, udi denne min Tieneste blev ieg in anno 1724 af daværende Stiftsbefalingsmand, nu Sal. *Baron af Gersdorff*² naadigst beskicket til at være Procurator her i Stiftet.“

Det fremgaar heraf, at han ikke kan være født senere end i Slutningen af 1680'erne og at han havde en lang Løbebane bag sig, da han kom til Tryggevælde; men han nævner ikke, at han nogen Sinde har været Birkedommer.

Af Supplikprotokollen for 1727³ erfarer man, at Riis ikke alene i Febr. 1724 fik Lov til „at gaa i Rette for Over- og Underretter i Sjælands Stift“, men at han 25/7 1724 af Gersdorff blev „ordineret til Setteskriver ved Tryggevælde Districts biercketing i dend da suspenderede bierckeskriver MORTEN ALSINGS⁴ Sted“, men „da det ham nu mislingede at forblive ved samme tieneste“, søger han i 1727 om Tilladelse at „paatage sig Gotfolckis Sager til alle Over- og Underretter i Danmarck og Norge, Høyeste Ret undtagen“; Ansøgningen blev afslaaet 3/9 1727.

Riis har aabenbart alle sine Dage siddet i trange Kaar. Naar han i Skrivelsen til Køge Magistrat anfører, at han næsten ikke brugte sin Prokuratorbeskikkelse i Tryggevælde, er Aarsagen maaske den, at der ingen Praxis var. Det var Pengesorger og Skuffelsen over, at han ikke blev Birkeskriver, som foranledigede ham til i Begyndelsen af 1734 at opgive sin Stilling hos Krigsraad Bruun og flytte til Køge. Her blev samme Aar hans 5. Barn født og efter Fadderne at dømme var han vel anset; Magistraten vilde gerne have ham til Prokurator og skriver til Stiftamtmanden⁵: „Wi kunde Peder Riis ikke for noget

¹ Kjøge Raadstues Copiebog, 1735, f. l. 252 ff. Landsarkivet.

² Baron RUDOLPH GERSDORPH var Stiftsbefalingsmand 1721–29; Dansk biogr. Leks. VIII, p. 58.

³ Supplikprotokollen 1727, Supplik No. 10. Landsarkivet.

⁴ MORTEN ALSING Elev udnævnt til Birkeskriver 1701 og suspenderet 1724; hans Efterfølger ANDREAS FJELCHIOR GLÜCK blev udnævnt 20/4 1726. Fortegnelse over juridiske Embedsmænd paa Island. Landsarkivet.

⁵ Lensbaron Niels Gersdorff, S. af den tidligere Biskop, var Stiftamtmand 1735–48; Dansk biograf. Leks., VIII, p. 57.

beskyldte, mens til Dato saa længe hand her haver boed, forholdt sig i alle Maader upaaklagelig¹.

I sin omtalte Skrivelse til Magistraten skriver Riis, at han, da han flyttede til Køge, var uvidende om, at hans Beskikkelse ikke gav ham Ret til at være Prokurator dér. Han er nu saaledes stillet, at han ikke kan praktisere „uden foregaaende, Kgl. Stiftsbefalingsmands Ordre i hver Sag ieg er vorden begieret, hvorover ieg i dend Henseende icke kand gøre mig fast forsickret om noget Vist til Ophold for mig Hustrue og 5 smaa Børn, men wissere vente daglig Dags at sulte, ja mere og mere til af det her til Byen indførte Fattigdom“.

Magistraten mener², at Riis kan faa Prokuratorbeskikkelse ved at vinde Borgerskab, men Stiftamtmanden svarer³: „Ingen kand med at vinde Borgerskab blive Procurator, saa som hand, endskjønt han er Borger, maa have sin egen Constitution efter sidste Kongl. allernaadigste Befalning⁴ og kand derfor ikke heller Mr. Riis paa dend Maade, han mener, bringe sig nogen Procuratur til Veje“. I Følge Hjorth-Nielsen⁵ fik Riis 7/2 1736 en ny Beskikkelse⁶.

Alt syntes nu at være i bedste Orden, men Udgangen blev dog, at Riis i 1738 som en forarmet og sindssyg Mand (se pag. 132) flyttede til København med sin Familie; de Begivenheder, som har fundet Sted i Køge mellem 1736 og 1738, har ikke sat Spor i Byens Arkivalia.

Peder Riis døde i Efteraaret 1740 i København. Dødsfaldet skete i Logihuset „Skibet“ paa Vestergade, kendt fra Johannes Ewalds Ungdomshistorie. I Frue Kirkebog „Linden“ læses: „Peder Riis, forhen Procurator, gl. 40 Aar. – – Frie Jord, ingen Afgift. Begr. 7. Oct.“; som omtalt er Aldersangivelsen urigtig.

¹ Skrivelse af Novbr. 1735. Kjøge Raadstues Copiebog 1735, fol. 253.

² Citerede Skrivelse til Stiftamtmanden af Novbr. 1735.

³ Sjællands Stiftamts Arkiv, Skriv. 7/11 1735. Landsarkivet.

⁴ Rescript af 31/10 1732.

⁵ HJORTH-NIELSEN, l. c.

⁶ Professor Dr. juris STIG JUUL, der har vist mig den Venlighed at drøfte Spørgsmaalet angaaende Riis' Prokuratur med mig, finder det besynderligt, at han mistede Retten til at praktisere ved at flytte fra Tryggvælde, men gør opmærksom paa, at, da man ikke kender Ordlyden af Beskikkelsen fra 1724, kan Sammenhængen ikke opklares; Tryggvælde Amts Arkiv er næsten helt gaet tabt.

I Følge den da gældende Lovgivning var Magistraten i Køge ikke berettiget til at forlange, at Riis skulde tage Borgerskab, men den kunde paa den anden Side selv beskikke ham til Prokurator i Køge uden Stiftamtmandens Autorisation. Stiftamtmanden var – som det fremgaar af den oven for citerede Skrivelse – af en anden Opfattelse.

Om ELISABETH SOPHIA RIIS haves ingen Oplysninger før 1743¹. Hun boede da i København og har paa Skemaet til Ekstraskatten skrevet følgende om sine Kaar.

„Jeg er en fattig Enke, min Sl. Mand har været til sidste Stiver² Procurator, men har og været Hans Kongelige Majestets og saavel som Hans Kongelige Høyhed Sl. Prins Carls Bierckeskriver til Tryggvælde Biercketing, men *var i 3 Aar fra sin Forstand*³ inden at han døde, hvor over⁴ at jeg var i stor Armod, der han døde og havde jeg en Deel uopfødde Børn, som jeg har i nu 3 levende af og for min store Fattigdom nyder jeg af Covens Huus 2 mark ugenlig til Hjelp til Livets Ophold. Som Gud ved, at det har faldet mig tungt at holde 4 Munde ved Lige baade til Føde og Klæder og Skolegang, og har nu i to Aars Tiid holdt to af mine Børn til Confirmation en efter en anden⁴. Nu til Paaske den sidste og da de begge kom ud saa, og har jeg ikkun en lille hjemme, og har jeg siden jeg blev Enke syet lidt med Lin Tøy for Folk, naar jeg har kunnet fatte noget; som den gode Gud er bedst bekjendt, hvor kummerlig jeg har levet nu i 5 Aar, at jeg har været her i Byen og sidder i største bedrøvelig Tilstand, da jeg aldrig havde det Ringeste at sidde eller ligge paa, da min Sl. Mand døde, som kan beviiselig gøris med mine Atte[s]ter, som findis i Covens Huuset, hvor jeg nyder at leve af. Det er Sandhed, som jeg har skrevet og jeg [er] boendis hos Grov Smeden Sr. Michael Nibe. Jeg lever

De høyedelig og Velbaarne

Naadig Herr

Ringe og underdanigste Tjenerinde

Elisabeth Sophia

Sal. Peder Riises Enke.

Formentlig har Mad. Riis stadig levet i trange Kaar, men, da Jacob Rahbek blev gift med hendes Datter, oprandt sandsynligvis bedre Tider for hende. I 1762 boede hun i Helsingørgade i Hattemager NIELS JESPERSEN LANGES Ejendom⁵. Han har skrevet paa

¹ Ekstraskat 1743, Rosenborg Quarter No. 36 Springgade, Ejer Michael Nitze, Grof Smed. Rigsarkivet; Ortografi og Tegnsætning ændret.

² Stiver = Styver, Talemaaden findes ikke i Videnskabernes Selskabs Ordbog.

³ Udhævet af Forf.

⁴ De kan ikke findes i Trinitatis Kirkebog.

⁵ Ekstraskat 1762, St. Annæ Vester Quarter No. 319. Rigsarkivet.

Skatteskemaet: „Paa min Sahl en Bierkedommers Enke, hindis Navn er Elizabeth Sophia Sal. Riises, hindis Tienestepiges Navn er Catrine Hagensdatter“; ogsaa den yngste Datter havde nu forladt Hjemmet.

Da det hverken kan oplyses, hvor Riis blev viet eller hvor han har boet – fraset Hellested, Køge og København – er det kun lykkedes mig at skaffe Oplysning om 5 af hans 7 Børn.

Slægtled 2. Peder Riis' og Elisabeth Sophia Ewertz' Børn, a-e:

a. INGER MARIE RIIS, f. 1725?, † i Kbhvn. af „tærende Sygdom“, 55 Aar, 4/6 1780¹, begr. 9/6 (Helligg.). G. i Kbhvn. 9/11 1768 (Helligg.) m. NIELS IVERSEN BRUUN, f. 1721?, † i Kbhvn. 9/12 1781², 59 Aar gl. af Colique, begr. 13/12 (Helligg.).

Inger Marie kom straks efter sin Konfirmation ud at tjene og havnede – før 1762³ – hos Luxdorps, hvor hun blev forlovet med Tjeneren, den højtskattede, Niels Bruun. Af Dagbøgerne faar man Indtryk af, at der bestod et smukt og patriarkalsk Forhold mellem Luxdorps og deres to betroede Tjenestefolk. Allerede i 1762 begyndte Luxdorph saaledes at søge at skaffe Niels Bruun en Stilling, som han kunde gifte sig paa, men først 5/10 1768 blev han Bud i Danske Kancelli.

Brylluppet fandt Sted i Luxdorps Hus i Overværelse af et stort og repræsentativt Selskab. For Bruden var Luxdorph Forlover, for Brudgommen hans Ven, Kancelliforvalter, Etatsraad PETER AAGAARD⁴. To Dage efter besøgte de nye Brudfolk Luxdorps; de havde faaet henimod 200 Rd. i Brudegaver.

Da der ikke kom Børn i Bruuns Ægteskab, fortsattes Forbindelsen uforandret og naar man i Dagbøgerne læser, hvad Niels Bruun besørgede for sin Patron, er det træffende, at Nystrøm betegner ham som Luxdorps Factotum.

I Juni 1780 døde Mad. Bruun, i Juni 1781 Luxdorps Hustru, saa man forstaar, hvad den 65-aarige Luxdorph følte, da han 9. December 1781 skrev i Dagbogen „Niels Bruun døde i Morges, det var et Stød“.

b. JOHANNE RIIS, f. i Hellested, hjemmedøbt, Daaben bekræftet 30/12 1731 (Hellested) [dominica infra nativitatem], † i Kbhvn.

¹ Adresseavisen No. 95. 1780.

² Adresseavisen No. 207. 1781.

³ Ekstraskat 1762, Snarens Quarter No. 13. Rigsarkivet.

⁴ PETER AAGAARD, Kancellideputeret, Konferensraad, 17/2 1718–28/7 1790; Dansk biogr. Leks. 1, p. 10.

12/11 1761 af en Blodprop i Barselseng (Luxdorph), begr. 17/11 (Nikolai). G. 9/3 1759 paa *Restrup* (Sønderholm) m. Konsumtions-skriver i Kbhvn. JACOB RAHBK, S. af Gaardmand MAD S CHRISTENSEN, † 1729, og MARGRETHE JACOBSDATTER KNUDSEN, 1693–1771, f. i Sønderkov, d. 27/10 1720 (Borris), † i Kbhvn. 19/11 1795, begr. 24/11 (Nikolai, Assistens). Han blev gift 2° i Kbhvn. 1766 (Nikolai), Kopulationsafgift betalt 2/10, m. KIRSTINA MARIA GEERTSEN¹, f. i Aarhus, d. 30/4 1749 (Domkirken), † i Kbhvn. 1/11 2/11 1768² i Barselseng (Luxdorph), begr. 8/11 (Nikolai), D. af Borgmester i Aarhus, MORTEN ANDREAS GEERTSEN, † 1769, og KIRSTINA MARIE JENSDATTER FEILBERG, † 1750. 1 Barn.

G. 3° i Kbhvn. 22/11 1769 (Hellig.) m. ANNA OLROG, D. af Renteskriver, Etatsraad CLAUS OLROG, 1700–1776, og AGNETHE ACKERMANN, 1719–1790, f. i Kbhvn. 3/12 1747, d. 4/12 (Nikolai), † sst. 27/5 1828, begr. 1/6 (Hellig. Assistens). 13 Børn.

Jacob Rahbek begyndte sin Løbebane paa offentlige Kontorer i Jylland, var bl. a. Fuldmægtig hos Byfoged FRAUSING i Ringkøbing³ og efter hans Død konstitueret i Embedet; da det var bleven besat, rejste han til København. Han blev 1750 Skriver i Assignationskontoret, 1758 Konsumtionsskriver (Toldinspektør), 1762 Kammerraad, 1770 Justitsraad⁴.

Ogsaa Johanne Riis kom som ganske ung ud at tjene. Medens hun var Kammerjomfru hos Grevinde LEWETZAU⁵, lærte hun Jacob Rahbek at kende og blev forlovet med ham.

K. L. Rahbek beretter om sine Forældres Ægteskab⁶: „Om Fraværelsen eller andre mig ubekjendte, mellemkomne Omstændigheder maaske havde slappet dette Baand (i. e. Forlovelsen), kan jeg ikke sige, nok, at Sagen syntes i det Mindste temmelig vidt udseende, da han, efter at være kommen i Embede, en Nat drømte, at han saa hende bleg, affalden og i Taarer, brød nu oververt, reiste ufortøvet

¹ Navnet staves paa flere forskellige Maader. Grosserer H. FRIIS PETERSEN, som har udarbejdet et Værk om Embedsmænd i Aarhus, har venligst meddelt mig, at GEERTSEN er den almindeligste Form.

² K. L. Rahbek: l. c., p. 31, Adresseavisen 1768, No. 142.

³ K. L. Rahbek: l. c., p. 4.

⁴ L. Bobé: l. c.

⁵ Grev Chr. Fr. Lewetzau, 1682–1756, til Restrup, Torstedlund, Albæk, Aastrup og Nørlund var g. 2° m. Comtesse SOPHIE HEDEVIG RANTZAU, 9/11 1690–9/10 1775, Dame de l'union parfaite; hun oprettede 12/3 1756 af sine nævnte Godser Stamhuset Restrup. A. Thiset: Stamtavler over danske Adelslægter II.

⁶ K. L. Rahbek: l. c., p. 6–7.

over til Jylland, holdt Bryllup med hende og var lykkelig. Jeg har ikke kiendt hende, thi jeg var kun 1 Aar, da hun døde fra mig i Barselseng med en uidentivl dødfødt Dreng“.

Brylluppet fejredes af Grevinde Lewetzau paa Restrup med en stor Fest, fra hvilken Rahbek fortæller et Par Anekdoter.

Børn: 1-3; se Slægtled 3.

c. PEDER JACOBI RIIS, f. i Køge 1734, d. sst. 10/7, † sst. 1737, begr. 14/5 i Urtegaarden, (Køge, store Kg.).

d. HANS ANDREAS RIIS, f. i Køge 1736, d. sst. 29/10, † sst. 1737, begr. 6/5 i Urtegaarden, (Køge); han døde uden Tvivl af samme smitsomme Sygdom, som senere bortrev Broderen.

e. VIVECHE RIIS, f. i Køge 1738, d. sst. 10/5 (Køge). Hun boede hos Moderen i 1743, men ikke i 1762; hendes senere Skæbne er ukendt.

Slægtled 3. Jacob Rahbek og Johanne Riis' Børn, 1-3:

1. Et dødfødt Barn, f. i Kbhvn., formentlig i Begyndelsen af 1760, begr. i Urtegaarden, (Nikolai), flyttet til Gravsted i Kirken 17/11 1761.
2. KNUD LYNE RAHBEK, f. i Kbhvn. 18/12 1760, d. 22/12 (Nikolai), † paa Bakkehuset 22/4 1830 af Alderdomssvaghed, begr. 28/4 (Frenderiksb.)¹.
3. En dødfødt Dreng, f. i Kbhvn. 1761, begr. 2/11 i Urtegaarden, (Nikolai), flyttet til Kirken 17/11 1761.

Af Johanne Riis eksisterer der intet Portræt, derimod er Jacob Rahbek og Anna Olrog malet af Erik Pauelsen; Billederne ejes af APOTEKER O. RAHBEK i Middelfart.

Der omtales i Luxdorphps Dagbøger endnu en Person af Navnet Riis, for hvem han nærede megen Interesse og som han fik ansat som Kopist i Danske Kancelli. Hans Navn er JACOB RIIS; han var Søn af Sergent i 28. Matroskompagni JENS RIIS i Haregaden og JOHANNE

¹ Om Rahbek se Dansk biograf. Leks. 19, p. 60; om Jacob Rahbeks Børn med sin 2. og 3. Hustru henvises til Dr. Bobés før citerede Afhandling.

JACOBSDATTER, blev døbt 1/6 1762 (Brh.), ansat som Kopist 14/2 1784 og døde 5/3 1784¹, begr. ?.

Luxdorpha Indstilling² om Jacob Riis' Ansættelse lyder „I Anledning af den extraordinaire Commissions³ naadigste og gunstigste Skrivelse af Dags Dato vidste jeg ingen bedre til anden Copiist i mit Con- toir at foreslaa end den allerede dér med rosværdig Bequemhed arbej- dende Volontair, Jacob Riis, fød her i Staden 1762, som har taget Examen artium et philosophicum med god Character og nu studerer til Latinsk juridisk Examen“, sign. Luxdorpha.

Om den unge Mands uventede Død har jeg intet kunnet oplyse og Mystiken om hans Død forøges ved, at hans Begravelse ikke er ind- ført i nogen af de københavnske Kirkebøger og ikke heller i Frederiks- berg Kirkebog, dog mangler Frue Assistens Kirkebog for 1784; den findes ikke omtalt i Vor Frue Latinske Skoles Liigbog og heller ikke i Hof- og Stadsrettens Forseglingsprotokol er Dødsfaldet indført.

Da Luxdorpha gjorde saa meget for Jacob Riis, har jeg, lige fra jeg begyndte at beskæftige mig med Familien, ment, at han var en Descendent af Peder Riis, men jeg har ikke kunnet placere ham, før jeg opdagede, at Ægteparret havde to Børn, som jeg var uden Kendskab til. Det er nu muligt, at en af disse er Sergent Jens Riis, om hvem det desværre ikke er lykkedes mig at finde Oplysninger i Marinens Arkiv. Intet af, hvad der vides om Riis' Børn, taler derimod. Hverken Peder Riis' Oplysning om 5 smaa Børn, hvilket ikke skal tages for bogstaveligt, thi Inger Marie var i 1735 mindst 10 Aar og andre af Børnene maaske endnu ældre – eller Mad. Riis' Angivelse paa Skatte- skemaet i 1743, at hun endnu har 3 levende Børn. Sandsynligvis tænker hun i denne Situation kun paa de Børn, hun havde hos sig og skulde forsørge, men da Jens Riis var til Søs, har han sikkert, forladt Hjemmet i en tidlig Alder.

¹ Adresseavisen 1784, Nr. 64.

² Sjællandske Registre, aabent Brev 123 af 25/2 1784. Rigsarkivet.

³ Den extraordinaire Finanscommission af 29. Okt. 1772 blev nedsat paa For- slag af SCHACK-RATHLOU for at overveje Statens finansielle Situation og fungerede i hele Guldbergperioden. Arveprinsen var dens Præsident, men den byggede navnlig paa SCHIMMELMANN'S Medvirken. (E. Holm: Danmark-Norges Historie under Christian VII, II, p. 83).

Skrivelsen til Luxdorpha var Svar paa en Indstilling fra denne om Oprettelse af et nyt Kopistembede i danske Kancelli.